

Samtaler i grupper

Denne ressursen viser hvorfor læringsamtaler i grupper er viktig. Indikatorer på dialogisk interaksjon, og hvordan en lærer kan stimulere elevenes refleksjon blir også belyst.

Tilpasset fra *Thinking Together resources*: <http://thinkingtogether.educ.cam.ac.uk/>

Oversatt og bearbeidet av forskere i DiDiAC prosjektet.

Vær vennlig å oppgi kilden ved all videre bruk.

28.11.2016

Samtaler i grupper

Introduksjon

En viktig grunn til å utvikle en dialogisk undervisningsform er at elevene tar med seg erfaringene med lærerens måte å bruke språket, også når de arbeider med hverandre. Lærere modellerer ikke bare adferd og språkbruk, men også en læringskultur for sine klasserom – spesielt gjennom måten de stiller spørsmål¹. Lærerens samtaleform i klassen fungerer altså som en modell for hvordan samtaler mellom elever forventes å foregå når de arbeider i grupper. Forskningslitteraturen viser at det er en sterk sammenheng mellom utforskende samtaler og læringsutbytte, og at det ikke er tilstrekkelig at slike samtaler kun forekommer når det er en lærer til stede².

Gruppearbeid betraktes noen ganger som ineffektivt, men dette er bare tilfelle når elevene ikke vet hva de skal gjøre for å arbeide sammen. Forskning på elevsamarbeid og dialog i grupper peker på at; resonnering, begrunnelser, utdyping, anerkjennelse og gjentakelser er viktige komponenter for å få til et godt gruppearbeid. I tillegg er det viktig at elevene trener på å stille fokuserte spørsmål, og at de arbeider for å oppnå enighet³. Dette er ikke naturlig å tenke på for elever, som vanligvis ikke bes om å gi begrunnelser, bygge på andre sine idéer, eller argumentere for en sak. Hvis vi skal utvikle dialogene i klasserommet trenger vi å få elevene til å snakke sammen på en mer utforskende måte, både når de er i par og i grupper. Vi gjør dette ved hjelp av modellering, men også gjennom instruksjon i hvordan hensiktsmessige utforskende samtaler kan brukes⁴. Dette kan gjøres ved å vise elevene hvordan

¹ Cazdan, 2001; Galton, Hargreaves, Comber, D. Wall, og Pell, 1999

² Webb, 2009

³ Barron, 2003, Dawes, 2004; Mercer, 1996

⁴ Mercer, 2000; Barnes, 1976

spørsmål, begrunnelser og diskusjon brukes som verktøy når vi skal undersøke og tenke sammen⁵.

Start med å gjøre elevene oppmerksomme på viktigheten av å snakke for å lære. Forskning har vist at samtaler ikke bare har en sentral rolle i å fremme positive interaksjoner i elevgrupper, men også bidrar til faglige utvikling⁶. Fortsett med å utforske og identifisere eksisterende regler og normer for samtaler⁷. Det vil si de språklige konvensjonene som benyttes for å utføre ulike typer av samtaler⁸. Et slikt arbeid med å utforske og identifisere regler og normer, er også et godt utgangspunkt for felles refleksjon om hvordan gruppediskusjoner kan gjøres bedre. I forskningsprosjekter hvor lærere har utviklet felles regler og normer for samtaler sammen med elevene sine, og holdt fokus på betydningen av slike "samtaleregler" over tid, ser vi at elevene følger dem i gruppearbeidet⁹. Hver klasse bør utvikle egne "samtaleregler". Erfaringsmessig viser det seg at i klasser hvor læreren har jobbet sammen med elevene om å forstå betydningen av språk og samtaler for læring, så vil følgende regler (med ulike formuleringer) ofte være med: alle blir spurt om hva de tenker; alle lytter aktivt og respektfullt; informasjonen deles åpent; spørsmål stilles og spørsmål holder diskusjonen i gang; idéer og meninger blir utfordret; standpunkter begrunnes; bidrag bygger på det som har blitt sagt tidligere; og gruppene arbeider mot å bli enige.

Fra et samfunnsperspektiv er det viktig at elever lærer å delta på en produktiv måte i samtaler, slik blant annet Mercer framhever så er: "dette er ferdigheter som gjør unge mennesker i stand til å delta i demokratiske prosesser, og i livet generelt"¹⁰. Det bør være en

⁵ Resnick (1999) har kalt dette «accountable talk»

⁶ se SPRinG-prosjektet (Baines, Blatchfords & Chowne, 2007) og (Howe, Tolmie, Thurston, Topping, Christie, Livingston, Jessiman & Donaldson, 2007)

⁷ (Dawes, 2000, 2004, 2010) og (Mercer & Littleton, 2007).

⁸ (Mercer, 2000)

⁹ f.eks. (Warwick, Mercer, Kershner & Kleine Staarman, 2010)

¹⁰ <http://www.educ.cam.ac.uk/research/projects/oracytoolkit/>.

selvfølge at skolene tilrettelegger for å utvikle kompetanse slik at elevene blir i stand til å delta i ulike sammenhenger hvor språket inngår.

Ting å ta hensyn til ...

Dialogisk undervisning innebærer utvikling av dialog i helklasseinteraksjoner, men i tillegg aktiv tilrettelegging av dialogisk praksis i gruppeinteraksjoner. Dette krever noe relevant å snakke om, og i tillegg at barna forstår hva som kreves for å få mest mulig ut av det å snakke sammen i grupper.

Når vi ser etter gode læringsamtaler i elevgrupper kan vi forvente at:

- Alle blir spurt om hva de mener
- Elevene lytter aktivt og viser respekt
- Informasjon deles åpent
- Spørsmålene som stilles holder diskusjonen i gang
- Idéer blir utfordret og meninger og begrunnelser blir gitt
- Bidrag bygger på det som tidligere har blitt sagt
- Gruppen jobber mot enighet

Se etter følgende bruk av språket når du skal vurdere læringsamtaler i grupper:

Hva tror du ...? hvorfor...?

Husker du...?

Jeg tror atfordi ...

Hva mener du...?

Hvis Men ... Jeg vet ...

Noen andre idéer ...?

Skal vi ...?

Er vi alle enige ...?

Elever bruker ikke slike utforskende måter å formulere seg på hele tiden. Selv om hovedvekten er på dialogiske interaksjoner, er de ofte kombinert med kumulativ samtale (hvor den som snakker bygger positivt, men ukritisk, på det som har blitt sagt tidligere), og

konfliktfylte samtaler (preget av uenighet og individualiserte beslutningsprosesser)¹¹.
Utforskende, kumulative og konfliktfylte samtaler er ikke separate og tydelige kategorier
som alle samtaler passer inn i¹². De er snarere noen begreper som er nyttige når vi skal
vurdere samtaler.

¹¹ Mercer og Wegerif (1999)

¹² som over

Dette arbeidet er lisensiert av **Creative Commons Attribution-Non Commercial 4.0 License** (se <http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>).

Du er velkommen til å dele, kopiere og distribuere dette dokumentet, så lenge du oppgir denne kilden, og ikke profiterer kommersielt på materialet. Du kan også tilpasse og bruke deler av denne ressursen, så lenge du ikke profiterer kommersielt og husker å kreditere forfatterne.

Forskningprosjektet **Digitalised Dialogues Across the Curriculum (DiDiAC)** er finansiert av Forskningsrådet ([FINNUT/Prosjektnr. 254761](#)).

